

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci žalobců a) , bytem , a b) , bytem , proti žalovanému **Ministerstvu spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, za účasti společnosti , se sídlem , o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 3. 2013, č. j. 45/2013-OSD-SZN/2 a č. j. 8/2013-OSD-SZN/3,

takto:

- I. Řízení ve věcech vedených u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 A 22/2013 a sp. zn. 47 A 43/2013 se spojují ke společnému řízení. Věci budou nadále vedeny pod sp. zn. 47 A 22/2013.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2013, č. j. 45/2013-OSD-SZN/2, a ze dne 27. 3. 2013, č. j. 8/2013-OSD-SZN/3, se zrušují a věci se vracejí žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku 3.000,- Kč.
- IV. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyni b) na náhradě nákladů řízení částku 3.000,- Kč.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2013, č. j. 8/2013-OSD-SZN/3 (dále jen „napadené rozhodnutí I“), jímž žalovaný zamítl odvolání proti rozhodnutí předsedy Městského soudu v Praze (dále jen „předseda soudu“) ze dne 8. 1. 2013, č. j. Spr 4291/2011-39, kterým předseda soudu nevyhověl žádosti žalobce a žádosti osoby zúčastněné na řízení o jmenování žalobce znalcem pro obor patenty a vynálezy a pro obor ekonomika, odvětví ceny a odhady.

Obdobně se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2013, č. j. 8/2013-OSD-SZN/3 (dále jen „napadené rozhodnutí II“), kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí předsedy soudu ze dne 20. 11. 2012, č. j. Spr 4292/2011, o nevyhovění žádosti žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení o jmenování žalobkyně znalcem pro tytéž obory.

Žalobce a žalobkyně shodně podali své žaloby dne 17. 5. 2013 u Městského soudu v Praze. Věc žalobce byla zdejšímu soudu přikázána usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. Nad 31/2013-20, věc žalobkyně pak usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2013, č. j. Nad 57/2013-27.

Podle ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s. samostatné žaloby směřující proti těmž rozhodnutí anebo proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisejí, může předseda senátu usnesením spojit ke společnému projednání. S ohledem na to, že žaloby obou žalobců směřují proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisejí, spojil zdejší soud výrokem I. řízení ke společnému projednání, a to tak, že řízení je vedeno pod starší spisovou značkou, tedy sp. zn. 47 A 22/2013.

Žalobce a žalobkyně ve svých žalobách shodně uvedli, že v předcházejícím řízení byla porušena jejich práva, aniž by žalovaný vzal v potaz předložená tvrzení a postupoval podle obvyklé praxe správních orgánů. Stručně rekapitulovali průběh předcházejícího správního řízení ve své věci a představili z jejich pohledu nesprávné závěry předsedy soudu a žalovaného. Žalobci uvedli, že žalovaný zásadním způsobem porušil § 68 odst. 3 a § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný při hodnocení tvrzení a důkazů vycházel ze stavu, který byl navozen až po podání žádostí a nelze tak brát v potaz požadavky, které byly stanoveny po podání návrhu. Žalovaný ani nepostupoval podle zavedené praxe. Argumentace žalovaného se jeví jen jako účelová, neboť je již všeobecně známý fakt, že Městský soud v Praze nechce další znalce jmenovat z obavy, že mu naroste administrativní agenda s tím spojená, kterou jedna pracovnice nezvládne obsáhnout. Žalobci rovněž nesouhlasili s názorem žalovaného, že je nutné, aby znalec měl nejméně desetiletou odbornou praxi v oboru a že tento požadavek vyplývá z ustálené praxe. Podle žalobců není zřejmé, jak se mohla nějaká praxe ustálit, když správní orgán v posledních několika letech v požadovaném oboru jmenoval jediného znalce. Žalobkyně nadto popírá oprávněnost požadavku žalovaného na absolvování kurzu znaleckého minima. Podle žalobkyně užili předseda soudu a žalovaný argument absolvování kurzu znaleckého minima jako účelovou argumentaci, neboť s ohledem na datum podání návrhu žalobkyně na její jmenování znalcem v roce 2011 a s ohledem na § 20 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 5/2012 nelze činit závěry na základě těchto podmínek, neboť před 30. 4. 2012 uvedené podmínky nebyly předepsány. Nelze tedy trvat na splnění těchto podmínek. Je zároveň absurdní požadovat splnění jednodenního kurzu znaleckého minima osobou, která téměř 20 let zpracovává znalecké posudky v rámci znaleckého ústavu.

Žalovaný ve svých obsahově shodných vyjádřeních k oběma žalobám uvedl, že vzhledem k tomu, že zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění zákona č. 227/2009 Sb. (dále jen „zákon o znalcích“), ani vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění vyhlášky č. 432/2002 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“) nestanoví, k jakým konkrétním skutečnostem má být při posuzování „znalostí“ a „zkušeností“ žadatelů o jmenování znalcem přihlíženo, je věcí správních orgánů, aby svou rozhodovací činností samy vymezily obsah pojmu „potřebné znalosti a zkušenosti“ tak, aby při rozhodování o podobných nebo obdobných žádostech nevznikaly nedůvodné rozdíly a aby byla zajištěna vysoká úroveň znalecké činnosti. Takový postup je legální a žádoucí, neboť přispívá k předvídatelnosti správního rozhodování a k naplnění účelu zákona o znalcích. Námítka, že se jedná o postup *ultra vires*, proto není důvodná. Praxe orgánů vykonávajících státní správu na úseku znalců a tlumočníků se vyvíjela a obsah neurčitého právního pojmu „potřebné znalosti a zkušenosti“ nebyl vymezován vždy zcela jednotně. Praxe se však ustálila a v současné době všechny tyto orgány za osobu s „potřebnými znalostmi a zkušenostmi“ pro výkon činnosti znalce považují toho, kdo získal vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu se zaměřením odpovídajícím uvedenému znaleckému oboru, odvětví a specializaci, absolvoval postgraduální specializační studium v rozsahu minimálně 4 semestry nebo absolvoval kurz tzv. znaleckého minima (které není vyžadováno u absolventů právnických fakult) a nabytí minimálně 10 let odborné praxe po ukončení vysokoškolského studia. Pokud jde o některé konkrétní obory, odvětví či specializace jsou vyžadovány podmínky další, které odpovídají specifickým daného oboru, odvětví či specializace. Žalovaným jsou odborné podmínky ve spolupráci s místopředsedy krajských soudů postupně konkretizovány ve vztahu k jednotlivým oborům, odvětvím a specializacím znalecké činnosti a tento výstup je následně formálně zachycen v dopise náměstka ministra spravedlnosti předsedům krajských soudů a zveřejněn na www.justice.cz. U těchto oborů, odvětví či specializací, u kterých podmínky takto konkretizovány nebyly, jsou uplatňovány specifické odborné podmínky výše uvedené.

K výzvě soudu sdělila společnost , že bude v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 47 A 43/2013 uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Za ni se považuje proto, že ve věci žalobce a žalobkyně podávala návrh na jmenování znalcem a nevyhověním návrhu došlo k tomu, že pozbyla znalecké oprávnění, neboť neměla tři znalce, ač v předcházejícím období znalecké posudky zpracovávala.

Ze správních spisů vyloučeny následující skutečnosti. Dne 16. 11. 2011 podal žalobce u předsedy soudu žádost o jmenování znalcem v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady se specializací na průmyslová práva a jejich vlastnictví, s rozsahem oprávnění pro patenty a vynálezy, průmyslové a užitné vzory, ochranné známky, zeměpisná označení, doménová jména, označení původu, licence, franšízu, know-how, zlepšovací návrhy a nekalou soutěž a dále v oboru patenty a vynálezy pro obory (odvětví a specializace) průmyslová práva, s rozsahem oprávnění pro patenty a vynálezy, průmyslové a užitné vzory, ochranné známky, zeměpisná označení, doménová jména, označení původu, licence, franšízu, know-how, zlepšovací návrhy a nekalou soutěž. Společně se žalobcem podala žádost o jeho jmenování znalcem pro uvedené obory a specializace rovněž osoba zúčastněná na řízení. Rozhodnutím ze dne 23. 12. 2011 předseda soudu žádosti žalobce nevyhověl. Toto rozhodnutí však bylo k odvolání žalobce a osoby zúčastněné na řízení rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 7. 2012 zrušeno a věc vrácena předsedovi soudu k novému projednání (tato rozhodnutí nejsou součástí správního spisu). Výše uvedeným rozhodnutím ze dne 8. 1. 2013 však předseda soudu žádosti opětovně nevyhověl. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce a osoby zúčastněné na řízení žalovaný napadeným rozhodnutím I zamítl a rozhodnutí předsedy soudu potvrdil.

V průběhu předcházejícího správního řízení žalobce mimo jiné uvedl následující skutečnosti, které podle něj měly prokazovat potřebné znalosti a zkušenosti z oboru znalecké činnosti, pro něž žádal být jako znalec jmenován. V roce 1996 ukončil studium magisterského studijního programu na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (diplomová práce na téma „Licenční smlouva“), v roce 2003 absolvoval tamtéž rigorózní řízení s obhajobou rigorózní práce na téma „Porušování práv k průmyslovému vlastnictví“, v roce 2012 ukončil studium na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni v doktorském studijním programu obhajobou disertační práce na téma „Nekalosoutěžní aspekty známkového práva“. V roce 2009 vedle toho ukončil studium na Metropolitní univerzitě v Praze v magisterském studijním programu v oboru Mezinárodní a regionální vztahy v průmyslovém vlastnictví (diplomová práce na téma „Zákon o ochraně spotřebitele a práva k duševnímu vlastnictví“). V letech 1996 až 2000 působil jako advokátní koncipient a advokátem se stal v roce 2000. Od roku 2002 vyučoval různé předměty na soukromé Vysoké škole aplikovaného práva a od roku 2009 na Metropolitní univerzitě Praha, konkrétně předmět Duševní a průmyslová práva od roku 2004. Předložil rovněž seznam své dosavadní publikační činnosti, která se částečně také týká oblasti duševních a průmyslových práv.

Ve shodný den jako žalobce podala společně žalobkyně s osobou zúčastněnou na řízení žádost o jmenování znalce pro totožné obory a specializace jako žalobce. Rozhodnutím ze dne 22. 12. 2011 předseda soudu žalobkyni nevyhověl. Toto rozhodnutí však bylo k odvolání žalobkyně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 4. 2012. Předseda soudu poté žádosti opět nevyhověl výše uvedeným rozhodnutím ze dne 20. 11. 2012. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení podaly odvolání, které žalovaný napadeným rozhodnutím II zamítl a rozhodnutí předsedy soudu potvrdil.

Z dokladů předložených žalobkyní v předcházejícím správním řízení mimo jiné vyplývá, že v roce 1966 vystudovala Vysokou školu ekonomickou, v minulosti pracovala po několik let např. i na Úřadu průmyslového vlastnictví a v dřívějších státních orgánech pro technický a investiční rozvoj, od r. 1990 byla v pracovním poměru k osobě zúčastněné na řízení, která byla v roce 1993 zapsána do seznamu znaleckých ústavů. V minulosti přednášela na ČVUT v Praze či na Institutu oceňování majetku při VŠE. Žalobkyně doložila rovněž přehled znaleckých posudků, které pro osobu zúčastněnou na řízení vyhotovila. V období let 1994 až 2012 se jednalo celkem o 44 posudků.

Soud po zjištění že žaloba je včasná a jsou splněny i další podmínky jejího věcného projednání napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů přezkoumal a dospěl k závěru, že podaná žaloba je důvodná.

Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o znalcích lze jmenovat znalce toho, kdo má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru, v němž má jako znalec působit, především toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou činnost, jde-li o jmenování pro obor, v němž je taková výuka zavedena.

Podle § 5 odst. 1 zákona o znalcích ke jmenování znalce dojde na základě výběru mezi osobami, které splňují podmínky pro jmenování.

V napadených rozhodnutích žalovaný shodně tvrdí, že ze zákona o znalcích a prováděcí vyhlášky jednoznačně vyplývá, že jmenování probíhá na základě výběru z okruhu osob, které splňují zákonné podmínky pro jmenování, a počet jmenovaných znalců se řídí skutečnou potřebou znalecké činnosti v jednotlivých oborech. Podle napadených rozhodnutí na jmenování do funkce znalce není právní nárok a věc tedy spadá do oblasti správního uvážení.

Právní důvod obou napadených rozhodnutí však představuje § 4 odst. 1 písm. b) zákona o znalcích, tedy skutečnost, že jak podle předsedy soudu, tak podle žalovaného žalobci nesplňují podmínku potřebných znalostí a zkušeností. Správní uvážení, které nachází své uplatnění při výběru osob, tak v případě žalobců nebylo jako rozhodovací důvod v napadených rozhodnutích použito.

Otázka, která je v projednávané věci spornou, totiž zda žalobci mají ve výše uvedených oborech a specializacích znalecké činnosti potřebné znalosti a zkušenosti, nebyla v předcházejícím správním řízení věci správního uvážení, nýbrž výkladu (interpretace) neurčitých právních pojmů „potřebné znalosti“ a „potřebné zkušenosti“. V případě správního uvážení dává zákon správnímu orgánu na základě zjištěného skutkového a právního stavu věci možnost volby mezi několika v úvahu přicházejícími alternativami řešení. Naproti tomu v případě neurčitého právního pojmu uvedená míra volnosti spočívá v interpretaci tohoto pojmu. Věda o správním právu uvádí, že „[p]ři interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení orgánu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Objasní si význam neurčitého pojmu a jeho rozsah a hodnotí skutečnosti konkrétního případu z toho hlediska, zda je lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého právního pojmu.“ (HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 80). Ze zákona o znalcích a prováděcí vyhlášky přitom vyplývá, že výběr pro jmenování znalců správní orgány provádí až poté, co dojdou k závěru, že žadatelé mají potřebné znalosti a zkušenosti (byť asi nelze vyloučit, že výjimečně v případě uvedení racionálních a nediskriminačních důvodů hovořících pro zamítavý závěr následného správního uvážení správní orgán z důvodů hospodárnosti k vyhodnocení žadatelů ani nepřistoupí).

Postup předsedy soudu a žalovaného spočívající ve vyhodnocení skutkové podstaty, určení významu neurčitého právního pojmu a zařazení či nezařazení konkrétních okolností pod něj se musí bezpodmínečně projevit v odůvodnění jejich rozhodnutí. Kromě obecných požadavků na přezkoumatelnost rozhodnutí orgánů veřejné moci je tato povinnost obsažena rovněž v § 68 odst. 3 správního řádu, podle kterého v odůvodnění rozhodnutí správní orgán mimo jiné uvede úvahy, kterými se řídil při výkladu právních předpisů. Uvedené má přitom význam nejen z hlediska sdělení důvodů svého rozhodnutí účastníkům řízení, nýbrž rovněž pro možnost soudního přezkumu. Jestliže zde totiž žalovaný či předseda soudu jako správní orgány interpretují ustanovení zákona, spadá tato činnost v plném rozsahu pod přezkoumanou pravomoc správního soudnictví (srov. analogicky důvody rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, publikovaného pod č. 3200/2015 Sb. NSS). Aby ovšem takové rozhodnutí mohlo být přezkoumáno, musí být náležitě v uvedeném smyslu odůvodněno, jinak je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné. Nadto musí být soud ve správním soudnictví schopen posoudit, zda ve skutkově shodných nebo podobných případech nerozhoduje žalovaný nedůvodně rozdílně (srov. § 2 odst. 4 správního řádu).

Závěr předsedy soudu a žalovaného, že v případě žalobců není splněna podmínka potřebných zkušeností a znalostí, soud však za přezkoumatelný nepovažuje, a to z následujících důvodů.

U žalobce není podle předsedy soudu a žalovaného podmínka potřebných zkušeností a znalostí splněna z toho důvodu, že tento nesplňuje předpoklad minimálně 10 let odborné praxe po absolvování vysokoškolského studia, u žalobkyně tento nedostatek spatřují v tom, že neabsolvovala kurz znaleckého minima.

Se žalovaným lze souhlasit v tom směru, že výklad neurčitého právního pojmu může být v rámci hierarchie veřejné správy usměrňován formou interních normativních instrukcí (vnitřním předpisem). Rovněž je možné souhlasit s tím, že určitý kontinuálně se opakující výklad neurčitého právního pojmu může založit tzv. správní praxi. Rozhodující je zde však vždy zákonná norma, jejíž součástí neurčitý právní pojem je a v jejímž rámci se správní

orgány a jimi vyvinutá správní praxe musí v zásadě vždy pohybovat. Usměrnění interní normativní instrukcí nezbavuje správní orgán povinnosti neurčitý právní pojem interpretovat vzhledem ke konkrétním skutkovým okolnostem případu a své úvahy, kterými se při výkladu tohoto pojmu řídil, uvést v odůvodnění svého rozhodnutí. Této povinnosti nejsou správní orgány zbaveny ani tehdy, pokud je výklad správních orgánů založen na správní praxi, která se při jeho interpretaci vyvinula, třebaže lze připustit, že obecně platná argumentace může být nahrazena např. i odkazem na veřejně přístupný dokument, který zavedenou správní praxi veřejnosti vysvětluje.

Zdejší soud se v souladu se žalobkyní domnívá, že není zcela zřejmé, z čeho požadavek absolvování znaleckého minima a požadavek alespoň desetileté praxe vyplývá. V odůvodnění rozhodnutí předsedy soudu se uvádí, že ze „stanoviska“ žalovaného vyplývá, že jmenování v oborech znalecké činnosti, pro které žádali být zapsáni žalobci, předpokládá absolvování vysokoškolského studijního programu v magisterském studijním oboru, absolvování postgraduálního specializačního studia v rozsahu minimálně čtyř semestrů, je-li zavedeno, minimálně deset let odborné praxe po ukončení specializačního vysokoškolského studia a absolvování kurzu tzv. znaleckého minima, organizovaného Vysokým učení technickým v Brně. Naproti tomu žalovaný v napadených rozhodnutích upřesňuje, že absolvování kurzu tzv. znaleckého minima není vyžadováno u absolventů právnických fakult, a dále uvádí, že na uvedených požadavcích se ustálila „správní praxe“ orgánů vykonávajících státní správu na úseku znalců. Ve svém vyjádření k žalobě zase trochu jinak uvádí, že odborné podmínky jsou ve vztahu k jednotlivým oborům konkretizovány ve spolupráci s místopředsedy krajských soudů a tento výstup je následně formálně zachycen v „dopise náměstka ministra spravedlnosti předsedům krajských soudů“ a zveřejněn na www.justice.cz.

Zde je třeba říct, že požadavek uvedené minimální praxe a povinnost absolvovat kurz znaleckého minima přímo nevyplývá ani ze zákona o znalcích, ani z prováděcí vyhlášky a není obsažen ani v instrukci žalovaného č. 381/2010-OD-ZN o správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků a o některých dalších otázkách či instrukci žalovaného č. 90/2012-OSD-ZN o správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků a o některých dalších otázkách. Podle § 20 instrukce č. 90/2012-OSD-ZN, která nabyla účinnosti 1. 5. 2012, se řízení o jmenování znalce, která byla zahájena do 31. 12. 2011 a nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, dokončí podle dosavadní úpravy. Pro řízení o žádostech o jmenování znalcem žalobce a žalobkyně byla tedy použitelná instrukce č. 381/2010-OD-ZN. Žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí odkazuje na správní praxi a předseda soudu na stanovisko žalovaného, ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že vzniklá praxe je následně formalizována v „dopise“ náměstka ministra spravedlnosti.

Zdejšímu soudu je z jeho úřední činnosti v tomto směru známo, že dne 15. 9. 2011 byl vydán příslušným náměstkem ministra spravedlnosti předsedům krajských soudů pod č. j. 359/2011-OD-ZN/5 pokyn, v jehož přílohách byly jako „závazné“ stanoveny podmínky pro žadatele o funkci znalce v některých specializacích spadajících do odvětví ceny a odhady. Později přibyly podmínky i pro některé další obory a odvětví a jsou zveřejněny na internetových stránkách žalovaného (www.justice.cz) pod rubrikami „Ministerstvo spravedlnosti“, „Dohledová činnost“, „Znalci, tlumočníci a znalecké ústavy“ a „Odborné podmínky pro jmenování znalců a tlumočnicků“ (přímý odkaz na webovou stránku: <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5863&d=321691>). Ani jeden z oborů s příslušnou specializací, pro něž žalobci žádali o zapsání mezi znalce, zde však uveden není. Pokud by mělo být analogicky poukazováno na požadavky pro ustanovení znalců např. se specializací na oceňování podniků, resp. movitých věcí, je nutno říci, že v prvním případě je vyžadováno 10 let praxe, ve druhém 5 let praxe. Soud tak nemůže za žalovaného dovozovat, proč u oceňování nehmotných statků nestačí např. jen 5 let praxe jako u věcí movitých. Lze též podotknout, že kromě oboru ekonomika žalobci žádali o ustanovení i

pro obor patenty a vynálezy a k tomuto oboru žádný dopis náměstka či pokyn vydán nebyl (což nicméně vývoj určité správní praxe nevylučuje). Aniž by soud chtěl jakkoliv zpochybňovat potřebu nastavení vysoké úrovně požadovaných znalostí a zkušeností a s tím spjatou možnost nastavení určité úrovně požadovaného vzdělání a délky zkušeností jako obecné zásady pro všechny znalecké obory, je třeba konstatovat, že takový výklad zákonných kritérií ve správní praxi dosud nebyl navenek deklarován (jsou naformulovány pouze podmínky pro konkrétní nejběžnější specializace) a bylo v první řadě na žalovaném, aby vysvětlil z jakých důvodů je nezbytné trvat na praxi právě v trvání desíti let a aby reagoval i na námitku žalobců, že se taková správní praxe nemohla s ohledem na minimální četnost jmenování znalců pro požadované obory vyvinout.

Za nedostatečně odůvodněný ovšem považuje zdejší soud především závěr předsedy soudu a žalovaného, že žalobce nesplňuje předpoklad minimálně 10 let odborné praxe. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí I vyplývá, že pro žalovaného představovala započítatelnou praxi pouze činnost, kterou vykonával od roku 2005 pro osobu zúčastněnou na řízení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že jeho praxi advokátního koncipienta, advokáta a vyučujícího na vysoké škole považuje pro účely jmenování znalcem v předmětných oborech, odvětvích a specializaci za nedostačující. Avšak jakými úvahami se při tomto závěru žalovaný řídil, z odůvodnění rozhodnutí nelze jakkoliv dovodit. Není tak vůbec zřejmé, z jakého důvodu praxi vyučujícího na vysoké škole (od roku 2002) nebo advokáta (od roku 2000), například poměrnou částí, žalovaný nemohl či nechtěl započít. Zejména vzhledem k činnosti advokáta měl být tento závěr podrobněji odůvodněn, když z § 2 zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že výčtem subjektů oprávněných poskytovat služby patentových zástupců není dotčeno oprávnění advokátů, kterým zákon svěřuje poskytování právních služeb. Žalobce tak mohl jako advokát od roku 2000 poskytovat právní služby rovněž v oblasti průmyslového vlastnictví, ale tuto činnost předseda soudu ani žalovaný v předcházejícím správním řízení nezjišťovali a nehodnotili. Rovněž závěr žalovaného, že problematice průmyslových práv se odvolatel v praxi věnoval pouze v rámci osoby zúčastněné na řízení, není argumentačně dostatečně podepřen a jeví se být v rozporu s obsahem podkladů ve spise. Ze správního spisu naopak vyplývá, že touto problematikou se žalobce zabýval již v průběhu právnických studií (srov. například výše uvedená témata diplomové práce a rigorózní práce) a dále ve své vědecké a pedagogické činnosti a v rámci studia doktorského studijního programu. Žalobce totiž již před rokem 2005 publikoval na téma průmyslových práv a práv vyplývajících z duševního vlastnictví (od roku 2004 vzory pro automatizovaný systém právních informací ASPI, článek „Systém právní úpravy průmyslových práv“ publikovaný v roce 2003 v časopise Aplikované právo). Vědecká a pedagogická činnost přitom může v závislosti na konkrétních okolnostech představovat započítatelnou praxi (srov. analogicky např. § 121 s. ř. s.). Těmito otázkami se však předseda soudu a žalovaný blíže nezabývali a v případě existence pochyb na jejich straně ani nežádali po žalobci podrobnější doplnění údajů o oblastech jeho činnosti v době výkonu advokátní a koncipientické praxe. Tato pochybení ve svém důsledku způsobují nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí I pro nedostatek důvodů vedoucí soud k jeho zrušení i bez nařízení jednání [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], přičemž je pravděpodobné, že za chybějícím odůvodněním se skrývají i vady ve skutkových zjištěních ve smyslu písm. b) téhož ustanovení s. ř. s.

Obdobně je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů závěr žalovaného, že potřebné znalosti a zkušenosti nemá žalobkyně, a to konkrétně jeho nijak neodůvodněný závěr, že osoba s mnohaletou praxí při zpracovávání několika desítek posudků v rámci znaleckého ústavu a desítky let trvající praxí v samotné oblasti práva průmyslového vlastnictví žádající o znalecké oprávnění je typickým případem žadatele (přesněji řečeno, že takový případ není

atypický, jak žalovaný tvrdí v napadeném rozhodnutí). Takový závěr se jeví soudu jako překvapivý a nemůže bez dalšího vysvětlit, proč žalovaný trvá i v tomto případě na podmínce absolvování kurzu tzv. znaleckého minima. Trvání na tomto požadavku i v situaci, kdy žalovaný jej plošně nevyžaduje ani u osob, které mají vysokoškolské vzdělání právníckého směru, si za daného stavu zjevně vyžaduje bližší vysvětlení. Co je však ještě významnější, je zjištění, že žalovaný nadto vycházel z nesprávných skutkových zjištění.

Na výzvu předsedy soudu ze dne 13. 9. 2012, že má předložit doklad o absolvování tzv. znaleckého minima, reagovala žalobkyně vyjádřením ze dne 30. 10. 2012, kde se uvádí: „*Pokud jde o absolvování tzv. znaleckého minima, které je podle sdělení Ústavu soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně jednodenním, jsem v současné době přihlášená k jeho absolvování ...*“. Aniž by však předseda soudu učinil v tomto jakémkoliv úkonu [např. přerušil řízení podle § 45 odst. 2 a § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu při současném stanovení odpovídající lhůty pro doplnění takového nedostatku žádosti], bylo jeho rozhodnutím ze dne 20. 11. 2012 žádosti žalobkyně o její jmenování nevyhověno. Žalobkyně pak ve svém odvolání opětovně uvedla, že aby vyhověla požadavku na předložení dokladu o absolvování tzv. znaleckého minima, do tohoto kurzu se přihlásila. Žalovaný však v této věci opětovně nezvážil přerušování řízení ani neučinil žádné šetření a odvolání napadeným rozhodnutím II v rozporu se zásadami stanovenými v ustanoveních § 2 odst. 3 a § 6 odst. 2 správního řádu zamítl. Z návrhu žalobkyně na obnovu řízení ze dne 10. 5. 2013, který je součástí správního spisu, přitom vyplývá, že žalobkyně kurz tzv. znaleckého minima absolvovala již dne 15. 2. 2013 a dne 9. 4. 2013 jí bylo vydáno osvědčení o jeho absolvování. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí II bylo vydáno dne 27. 3. 2013, v době rozhodování žalovaného žalobkyně tento kurz již absolvovala a žalovaný při zamítnutí odvolání vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, když jej nezjistil v rozsahu, jak mu ukládá správní řád (srov. § 3). Je sice pravdou, že žalobkyně mohla být v této věci aktivnější a v průběhu odvolacího správního řízení žalovaného na tuto skutečnost upozornit (byť osvědčením ještě nedisponovala). Informaci o přihlášení se do kurzu však včas uvedla jak v průběhu správního řízení před předsedou soudu, tak ve svém odvolání a tato dílčí pasivita tak nemohla zbavit žalovaného povinnosti náležitě skutkový stav zjistit. Toto procesní pochybení žalovaného pak nepochybně mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí II.

Lze tedy shrnout, že napadená rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, čímž došlo k naplnění důvodů pro zrušení napadených rozhodnutí pro vady řízení bez jednání [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Z těchto důvodů soud napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž přihlédně k aktuálnímu skutkovému stavu ke dni jeho nových rozhodnutí a v případě aplikace správního uvážení neopomene vypořádat i odvolací námitky směřující do dané oblasti (potřebnost znalců v daných oborech). Přitom neopomene rozlišit oba obory, pro něž se žalobci domáhají zapsání mezi znalce, popř. vysvětlit, proč obě kategorie znalecké činnosti jsou z hlediska podmínek pro ustanovení znalcem, resp. návazného správního uvážení rovnocenné. Z hlediska délky požadované praxe vysvětlí, proč je praxe žalobce jako advokáta a advokátního koncipienta případně nezapočítatelná (a to ani zčásti), proč musí být v daných oborech praxe 10letá, ačkoliv pro oceňování movitých věcí postačuje 5 let praxe a v té souvislosti i vyjasní, jaké čtyřsemestrální postgraduální specializační studium vyžaduje.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný v řízení úspěšný nebyl, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci byli naproti tomu plně úspěšní, neboť napadená rozhodnutí soud zrušil. Náleží jim proto každému náhrada nákladů řízení ve výši 3.000,- Kč, kdy tuto částku tvoří zaplacený soudní poplatek za řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. ledna 2016

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová

Toto rozhodnutí ze dne 28. ledna 2016, č.j. 47A 22/2013 – 34 nabylo právní moci dne 19. února 2016 a vykonatelnosti dne 20. března 2016. Připojení doložky provedl Zdeňka Vlasáková dne 24. února 2016.

